

Decyzja
Prezydium KK
nr 59/22

ws. Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2022-2025

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” przedstawia opinię do Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2022-2025 (zwany dalej: WPFPP lub Planem), przekazanego partnerom społecznym 27 kwietnia 2022 r.

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” negatywnie ocenia termin zbyt wczesnego przekazania partnerom społecznym Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2022-2025, co utrudnia analizę ze względu na dostęp do niezbędnych danych GUS. Natomiast partnerzy społeczni są związani terminami ustawowymi, co utrudnia proces negocjacji w Radzie Dialogu Społecznego.

Ponadto, Wieloletni Plan zawiera istotne braki w zakresie prognozowanych podstawowych wskaźników niezbędnych do analizy a mianowicie:

- planowaną dynamikę wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w latach objętych Wieloletnim Planem Finansowym Państwa,
- przewidywaną liczbę pracujących w sektorze instytucji rządowych i samorządowych na kolejne lata objęte Wieloletnim Planem Finansowym Państwa,
- zaplanowane zmiany podatkowe przewidywane w najbliższym czasie czy koncepcję działań antyinflacyjnych.

W Wieloletnim Planie Finansowym Państwa brak jest określenia wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz sposobu procedowania minimalnego wynagrodzenia za pracę w sytuacji znaczącego wzrostu inflacji oraz konieczności wzrostu wysokości zgodnie z ustawą o minimalnym wynagrodzeniu za pracę od 1 stycznia 2023 oraz od 1 lipca 2023 r.

Prezydium KK podkreśla, że epidemia COVID-19 spowodowała poważne konsekwencje dla gospodarki i gdy wydawało się, że Polska powoli powraca do poziomu PKB sprzed pandemii nastąpił bezprecedensowy atak Rosji na Ukrainę.

W WFPF wskazano, że na skutek konfliktu wojennego nastąpi spowolnienie wzrostu PKB do 3,8%. Ponadto na koniunkturę wpływają zaburzenia w globalnych łańcuchach dostaw oraz wysokie ceny surowców energetycznych.

Trudno ocenić pozytywnie przewidywania autorów Planu, że w roku 2025 nastąpi wyhamowanie inflacji. Zdaniem Prezydium KK przedstawione projekcje inflacji są niedoszacowane, a działania antyinflacyjne w przyszłych okresach nie zostały wystarczająco opisane, w szczególności dotyczące dalszej polityki podwyższania stóp procentowych.

Podzielamy obawy ze strony ekonomistów co do pozabudżetowych wydatków, które mogą zwiększać dług państwa. Tego typu wątpliwości powinny być wyjaśnione, aby strona społeczna miała pewność co do przejrzystości finansów publicznych.

Autorzy założyli, że wyższa dynamika aktywności gospodarczej będzie możliwa dzięki finansowaniu inwestycji publicznych i prywatnych z unijnego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności, a przecież powszechnie wiadomo, że uruchomienie KPO ze strony KE jest nadal niepewne, co wzbudza poważne zaniepokojenie. Ponadto, zwracamy uwagę na dynamicznie rosnący koszt materiałów budowlanych, co negatywnie wpłynie na realizację przez samorządy planowanych inwestycji publicznych, a następnie - na jakość życia mieszkańców. Dlatego Prezydium KK obawia się o wdrażanie inwestycji publicznych i prywatnych w przyszłych latach. Niestety, treść WFPF tych obaw nie rozwiewa, nie wskazując alternatywy w wypadku braku lub znacznego opóźnienia realizacji KPO.

W scenariuszu przedstawionym w WFPF 2022-2025 nie uwzględniono wpływu uchodźców oraz migrantów wracających do Ukrainy na krajowy rynek pracy, uzasadniając to dużą niepewnością co do skali i kierunku tego wpływu. Nie jest to dobre rozwiązanie, w tym zakresie powinna być wykonana analiza przedstawiona jako prognoza. Ewentualnie powinno być to ujęte w aktualizacji w związku z gromadzeniem danych o uchodźcach z Ukrainy – w tym na podstawie bazy PESEL.

Należy zwrócić uwagę na korzystny wskaźnik stopy bezrobocia. Jest ona jedną z najniższych od wielu lat. Należy jednak pamiętać, że jest to spowodowane również złą sytuacją demograficzną w Polsce, która może ulec dalszemu pogorszeniu. Mając powyższe na uwadze Prezydium KK uznaje za realne dane przedstawione w tabeli nr 11.

W Planie 2022-2025 nie przedstawiono planów aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami. W okresie braku rąk do pracy, w który polska gospodarka wchodzi, marnotrawstwem jest brak wykorzystania potencjału pracowników z niepełnosprawnościami. Partnerzy społeczni od kilku lat przedstawiają wniosek o uregulowanie dotacji z budżetu

państwa na dofinansowanie do pracy pracowników niepełnosprawnych, jednak strona rządowa pozostawia ten temat bez odpowiedzi.

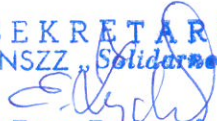
Prezydium KK NSZZ „Solidarność” po raz kolejny zwraca uwagę, że w dokumencie nie przewiduje się środków na realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r. dotyczącego różnicowania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną. Należy przypomnieć, że jedni opiekunowie otrzymują świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 1583 zł natomiast inni 620 zł specjalnego zasiłku opiekuńczego (opiekujący się osobami, które stały się niepełnosprawnymi po 18 roku życia). 2022 rok byłby 6 rokiem oczekiwania na naprawę niekonstytucyjnych przepisów prawnych.

Zakłada się, że składki na ubezpieczenie społeczne w stosunku do PKB ulegną obniżeniu do 13,7% w 2025 roku. Jednocześnie w Planie nie ma jasnego wskazania powodów tego obniżenia. Pomimo założenia w Krajowym Planie Reform pełnego oskładkowania umów-zleceń, w WFPF nie zakłada się sygnalizowanych tam zmian. Prezydium KK ponownie zwraca uwagę na narastający problemem szybko rosnącej liczby osób otrzymujących emeryturę niższą od minimalnej. Bardzo istotny wzrost liczby osób otrzymujących emeryturę poniżej minimalnego poziomu nastąpił w 2017 r. – zwiększył się on wówczas z ok. 112,1 tys. w poprzednim okresie do ok. 208,9 tys. osób. W 2021 roku świadczenie poniżej minimalnego otrzymywało już ponad 337,6 tys. osób. Rząd kontynuuje politykę systematycznego podnoszenia minimalnej emerytury, jednakże główną przyczyną niskich emerytur jest niewystarczający staż składkowy spowodowany popularnością świadczenia pracy na podstawie nieoskładkowanych umów-zleceń. Dlatego też konieczne są zmiany w systemie ubezpieczeń społecznych polegające na objęciu wszystkich dochodów składkami na ubezpieczenie emerytalno-rentowe oraz likwidacji wszelkich odstępstw od nich.

Ważnym elementem polityki państwa powinien być wzrost dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej dla obywateli po okresie pandemii.

Gdańsk, 17 maja 2022 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek